

Carsten Egeriis' tale ved Finans Danmarks årsmøde

Taler

Carsten Egeriis

Dato

5. december 2022

Sted

Skuespilhuset, Det Kongelige Teater, København

Omstændigheder

Mellemrubrikker, kursiveringer og understregninger er fra kildedokumentet.

Intro

Kære gæster

Bill Gates har en gang sagt, at *“vi altid overvurderer de forandringer, der vil ske over de næste to år - og undervurderer den forandring, som vil ske inden for de næste 10”*.

Danmark og store dele af verden står midt i en tid præget af kriser og stor uforudsigelighed.

Knapt nok ude af efterdønningerne fra coronakrisen befinder vi os nu midt i både en energikrise, samtidig med at konsekvenserne af klimakrisen bliver stadig tydeligere.

Det er en ny virkelighed, som rejser ét centralt spørgsmål:

Hvordan kommer vi sikkert gennem krisen – samtidig med at vi fastholder ambitionen om at redde klimaet?

Det er to store udfordringer, der hænger sammen.

Hvor løsninger derfor også skal ses i sammenhæng med hinanden.

Og hvor der er behov for et stærkt samarbejde mellem regering, myndigheder,

og virksomheder – ikke mindst banker, realkreditinstitutter og kapitalforvaltere, hvis vi sammen skal få Danmark sikkert igennem.

Derfor kalder de aktuelle udfordringer på en lettere omskrivning af Gates' berømte ord.

Jeg vil derfor i dag sige:

”Vi *må* ikke undervurdere de næste to år – og vi *kan* ikke overvurdere de næste 10 år.”

Den aktuelle økonomiske situation

Da vi var samlet her sidste år, var det coronakrisen, der fyldte.

Men der var alligevel optimisme at spore.

Med rekordhøj beskæftigelse og stærke produktionstal kunne vi skimte lys for enden af tunnelen.

Der var en tro på, at vi var over det værste.

At vi med fælles hjælp var ved at finde tilbage til normale tider.

I stedet er vi gået direkte fra den ene krise til den anden.

Putins krig i Ukraine er først og fremmest en enorm menneskelig tragedie. Men i kombination med corona har den oveni ført til en række alvorlige økonomiske konsekvenser for Danmark og andre lande.

Genåbningerne har skabt flaskehalse og forsyningsproblemer.

Krigen i Ukraine har kun forværret den udvikling, og samtidig er energi- og fødevaremarkederne kommet under yderligere pres.

Det har ført til markant stigende forbrugerpriser, der er blevet yderligere

forstærket af de store beløb, som mange lande har pumpet ud i økonomien for at undgå en lavine af konkurser.

Det har ikke kun sendt priserne på el og gas på himmelflugt.

Det har også skabt usikkerhed om energiforsyningen og sat de europæiske økonomier i slæbegeær – og en frygt for, at de ligefrem kommer i bakgear.

Det er på mange måder den perfekte storm.

Inflationen er høj — forbrugertilliden er lav.

Vi ser rentestigninger, som vi ikke kunne forestille os for bare et år siden.

Vi ser store udsving på aktiemarkedene, som rammer alle investorerne, også helt almindelige danskere, som har set deres pension tage gevaldige spring.

Vi ser tegn på en stigning i konkurserne blandt virksomhederne, særligt i servicebranchen, hvor først corona og nu energikrisen har sat sine spor.

Boligerne står længere tid til salg, og priserne falder. En helt ny analyse fra Finans Danmark viser, at rentestigninger, dyrere energi og forbrugsvarer betyder, at danske familier i dag har råd til at købe 20 m² mindre hus end for et år siden. Og hvis huset er varmet op med gas fremfor fjernvarme, skal der skal skæres yderligere 10 m² af.

Højere renter og prisstigninger på el, gas og dagligvarer rammer både husholdninger og virksomheder hårdt. Beregninger fra Finans Danmark viser, at de fleste familier står til en merregning på mellem 1.500 og 5.000 kr. om måneden frem mod næste sommer.

Det skaber uvished om familiernes og virksomhedernes langsigtede økonomi.

Bankernes rolle i en krisetid

Det er særligt i krisetider, at en stærk og robust finansiel sektor kan gøre en positiv forskel.

Hvor vores rolle som finansiel motor og stabiliserende bolværk er vigtigere end nogensinde.

Hvor mødet mellem banken og kunden kan være helt afgørende.

Fremtiden er blevet mere usikker.

Den usikkerhed mærker vores kunder i det daglige.

Og i bankerne står vi klar.

Med rådgivning, lån og målrettede produkter.

Som sektor ønsker vi at hjælpe husholdninger og sunde virksomheder igennem forbigående økonomiske kvaler og likviditetsudfordringer.

Men vi har også en vigtig rolle i at mindske usikkerheden for vores kunder. At hjælpe dem med at skabe overblik og at stille de spørgsmål, der kan hjælpe dem til at håndtere fremtidige udfordringer.

Det har vi gjort før.

Senest under coronakrisen, hvor vi var med til at holde hånden under danskernes økonomi.

Danskerne kan regne med, at bankerne også under den nuværende krise ønsker at være en del af løsningen. Og det er en opgave, vi er i stand til at løfte. De danske banker og realkreditinstitutter er godt rustet – også til en alvorlig økonomisk krise. Det er også meldingen fra Finanstilsynet og Nationalbanken.

Men vi skal også være ærlige og sige, at vi - ligesom alle andre - ikke kan forudsige fremtiden.

Med de økonomiske udsigter, vi kigger ind i, vil der være virksomheder, som ikke længere er rentable.

De dynamikker, der driver den aktuelle krise, er en udfordring for alle.

Når boligrenten kan springe næsten 1 pct. point over en to-ugers periode, så er det en udfordring for både kunde og bankrådgiver.

Men det ændrer ikke på, at det er bankernes kernekompetencer at håndtere risici og uforudsigelighed.

At arbejde med forskellige udfaldsrum.

At hjælpe kunderne med at navigere i den nye virkelighed.

Derfor står vores rådgivere klar, så vi sammen med kunderne kan finde de løsninger, der kan bringe den enkelte så sikkert som muligt gennem krisen.

Sektorens rammevilkår

Den opgave kan vi som sektor kun løse, hvis vi har fornuftige rammevilkår.

Vi ser os selv som en aktiv medspiller på meget af de senere års regulering.

Men vi skal passe på, at vi som samfund ikke bliver ved med at dreje på reguleringskruen.

Det er hverken i samfundets, kundernes eller sektorens interesse.

Tag for eksempel det danske boligmarked.

Som samfund har vi løbende en sund og livlig debat om, hvordan vi sikrer, det fortsat er velfungerende og robust i fremtiden.

Men det er vigtigt at være opmærksom på, at regulering – særligt af boligmarkedet - altid kommer med en pris, både for samfundet og for den enkelte dansker.

For samfundet kan der være en samfundsøkonomisk omkostning i form af lavere aktivitet. Og for den enkelte dansker kan reguleringen betyde forringede muligheder for at skifte bolig samt fordele forbrug og opsparing gennem

forskellige faser af livet.

Derfor skal fordele og ulemper altid overvejes nøje. Det gælder ikke mindst i den nuværende situation.

Med de dystre udsigter vi ser for boligmarkedet nu, vil jeg derfor opfordre den nye regering til, at man for en tid holder igen med tiltag og regulering, der begrænser danskernes adgang til boligfinansiering.

Det risikerer at bidrage yderligere til den usikkerhed, der præger boligmarkedet nu.

Og at man holder lidt igen, er også min opfordring i forhold til yderligere skærpelse af eksisterende kapitalkrav, særskat eller de såkaldte NEP-krav. De risikerer at hæmme væksten og stille sektoren ringere i konkurrencen med andre lande.

De mange regulatoriske krav kræver også store complianceafdelinger i bankerne.

Det er en stor udfordring særligt for de små banker. Og for sektoren som helhed betyder det, at der alt andet lige er færre kræfter til at udvikle nye løsninger til gavn for kunderne.

Der er de senere år kommet en del regulering rettet mod økonomisk kriminalitet. Resultatet er, at det i dag er meget sværere for kriminelle at foretage ulovlige transaktioner gennem bankerne. Det er vi stolte af. Og vi er stolte af vores medarbejdere og deres store indsats som first-line-of defense. De yder et helt nødvendigt bidrag.

Vi ønsker at fastholde vores konstruktive samarbejde med myndighederne om at komme økonomisk kriminalitet til livs.

Men vi har en fælles udfordring i at sikre, at tiltag der skal mindske økonomisk kriminalitet, i videst muligt omfang ikke bebyrder helt almindelige og lovlige bankkunder.

Derfor har vi brug for en fælles og mere nuanceret debat om, hvordan vi finder

en bedre balance, når kunderne møder banken.

Det gælder ikke mindst i en krisetid, hvor danskerne har allermest brug for bankernes hjælp til at håndtere og forstå deres daglige økonomi.

I Finans Danmark har vi selv taget initiativ med foreningsarbejdsgruppen, som kom med en række anbefalinger til, hvordan byrderne for foreninger kunne mindskes. Arbejdet blev lavet i samarbejde med en lang række organisationer, og flere af ideerne er allerede bragt i spil.

Men vi kan gøre mere i et bredere perspektiv.

Derfor foreslår vi, at en ny regering nedsætter en ekspertgruppe, der skal komme med anbefalinger til, hvordan eventuelle unødvendige bureaukratiske byrder kan minimeres til gavn for hele samfundet – og uden at sætte bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet over styr.

Vi tror på, at vi sammen kan lande en bedre balance.

Bankerne, krisen og den grønne omstilling

Et konstruktivt samarbejde mellem den finansielle sektor og myndighederne vil også være helt afgørende, når det handler om at håndtere klimaudfordringerne og skabe en dansk succeshistorie i forhold til den grønne omstilling.

Vi ønsker alle at sætte turbo på den grønne omstilling, så der også er en fremtid for nye generationer.

Derfor har det længe stået højt på dagsordenen at få mindsket husholdningernes og virksomhedernes CO₂-udledning.

Danmark går foran, og vi har som samfund og sektor sat ambitiøse mål for klimaindsatsen og den grønne omstilling.

Det kræver massive investeringer.

Her spiller den finansielle sektor også en vigtig rolle.

I dag finansierer vi knap 550 mia. kr. i grønne boliger og andre bæredygtige aktiviteter.

Vi forvalter ca. 4.000 mia. kr. af danskernes investerede opsparing. Og dem arbejder vi dagligt på at bringe aktivt i spil i den grønne sags tjeneste ved at skubbe de virksomheder, som der investeres i, i en mere bæredygtig retning.

Mange frygtede, at coronakrisen ville sætte den grønne omstilling på vågeblus.

Det har vi ikke set endnu – tværtimod.

Interessen for at gå i en mere bæredygtig retning synes usvækket hos vore kunder.

Bare se på elbilerne - i løbet af det seneste år er bestanden af elbiler i Danmark vokset med 49.000.

Det er tæt på en fordobling.

Og en del af denne stigning skyldes – sagt i al beskedenhed – at kunderne har fået adgang til attraktive grønne billån hos bankerne.

At vi har kunnet fastholde fokus på den grønne omstilling trods corona, skyldes blandt andet at de fleste husholdninger og virksomheder er kommet nogenlunde godt ud på den anden side.

Statens hjælpepakker og hjælp fra bankerne har selvfølgelig spillet en væsentlig rolle.

Men de gode tal er også udtryk for, at mange af virksomhederne i forvejen var robuste og gode til at omstille sig.

Med krigen i Ukraine og den afledte energikrise er verden dog forandret.

Danskernes økonomi er under et nyt pres. Det risikerer at blive en barriere for vores muligheder for at holde momentum i den grønne omstilling.

For med så voldsomme prisstigninger – har vi så også råd til at investere i en bæredygtig fremtid?

Svaret er - vi har ikke råd til at lade være.

For energikrisen har samtidig synliggjort en stærk kobling mellem bæredygtighed og forsyningssikkerhed.

Den har udstillet vores afhængighed af Ruslands fossile energi - og dermed samtidig understreget nødvendigheden af at blive uafhængig af den.

Og her er mere grøn energi det eneste levedygtige alternativ. Forsyningssikkerhed og klima går hånd i hånd.

Derfor skal vi fortsætte indsatsen for, at danske husholdninger og virksomheder investerer i den grønne omstilling.

Vi skal fastholde momentum, så vi når de klimamål, vi har sat os som nation – også i en tid, hvor pengene er knappe.

Det kræver fælles løsninger, så vi får Danmark sikkert gennem krisen. Det ene forudsætter det andet.

Det er Finans Danmark og vores medlemmers klare ambition fortsat at være en stærk drivkraft i den omstilling.

Vi står klar med rådgivning og grønne løsninger, når danskerne skal træffe klimavenlige valg i hverdagen.

Både når det handler om at skifte fossilbilen ud med et grønnere alternativ og til energiforbedringer af boligen.

Hvis man som boligejer for eksempel ønsker at skifte sit dyre olie- og gasfyr ud med en grøn varmepumpe, så har mange banker allerede særlige produkter på hylden. Og flere er på vej.

Skiftet til en grønnere energikilde er ikke kun et skridt hen imod et bedre klima

– men også et vigtigt skridt hen imod en fremtid, hvor vi er uafhængig af russisk energi.

Afrunding

Da vi var sammen her for et år siden, talte jeg om den særlige danske sammenhængskraft.

Om hvordan virksomheder og myndigheder i Danmark arbejder sammen.

At vi ikke ser hinanden som modsætninger – men som hinandens vigtige forudsætning, når der skal findes fælles løsninger.

Jeg er ikke i tvivl om, at det særlige samarbejde var med til at afbøde de økonomiske konsekvenser af coronakrisen.

Som sektor er vi stolte af de politiske aftaler, vi har indgået de sidste fire år.

Under coronakrisen med fælles erklæring og hensigtserklæring.

Under klimakrisen med ”fyr-dit-fyr” og klimapartnerskaber.

Og under den nuværende energikrise med likviditetsordninger og garantier.

Vi har som bekendt en ny regering på trapperne.

Vi byder de nye ministre og folketingsmedlemmer velkommen og ser frem til et godt samarbejde om nye fælles løsninger, der kan bringe Danmark sikkert igennem krisen.

Hjælp til danskerne under krisen var højt på dagsordenen både før, under og efter valget, og der er allerede truffet en række tiltag.

Vi forudser at mere er på vej.

I krisetider er det kun naturligt, at man fra politisk side ønsker at hjælpe de, som

rammes. Hvad enten det er familier eller virksomheder.

Vi vil også gerne hjælpe.

Derfor vil jeg gerne sende en opfordring til både den kommende regering og de nyvalgte folketingsmedlemmer:

Lad bankerne hjælpe der, hvor det er muligt.

Gør os til en vigtig samarbejdspartner.

Se os som en del af løsningen, når Danmark skal ruste sig til de kriser, vi står overfor. Ikke bare nu, men også om 2 år og om 10 år. Og til de kriser vi endnu ikke kan sætte ord på, og som vi endnu ikke kender.

Heri ligger også en opfordring til at holde fokus på, at statslige hjælpepakker målrettes de danskere, som ikke kan finde løsninger på almindelige markedsvilkår.

For rigtig mange familier og virksomheder med en sund økonomi vil kunne få hjælp i banken.

Det vil give staten et større råderum til at holde hånden under de danskere, som ikke har andre muligheder.

Det vil lette presset på inflationen og give danskerne en fortsat tilskyndelse til at spare på energien.

Det er der brug for.

Man siger, at ”man aldrig skal lade en god krise gå til spilde. Det er en chance for at gøre ting, man aldrig havde overvejet, eller ikke havde troet var mulige”.

Lad os bruge disse udfordrende tider til i fællesskab at finde de løsninger, der kan bringe Danmark sikkert gennem krisen.

Tak for ordet.

Kilde

<https://finansdanmark.dk/>

Kildetype

Dokumentation på online medie

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/carsten-egeriis-tale-ved-finans-danmarks-aarsmoede-2022>